

Valdība apstiprina vienotu likumu visiem pasākumiem COVID-19 izplatības ierobežošanai

Publicēts: 19.03.2020.

Ceturtdien, 19. martā, Ministru kabinets (MK) apstiprināja Finanšu ministrijas sagatavotu speciālu terminētu likumprojektu par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem saistībā ar COVID-19 izplatību. Tā mērķis ir noteikt pasākumus valsts apdraudējuma un tā seku novēršanai un pārvarēšanai, īpašos atbalsta mehānismus, kā arī krīzes izdevumus, kas tieši saistīti ar COVID-19 izplatības ierobežošanas finansēšanu. Regulējums stāsies spēkā ar šā gada 12. martu, kad valstī tika izsludināta ārkārtējā situācija.

“Krīzes seku mazināšanai esam paredzējuši konkrētus pasākumus, lai nekavējoties īpaši atbalstītu krīzes vissmagāk skartos uzņēmumus un nozares un sniegtu atbalstu visiem uzņēmumiem un to darbiniekiem. Situācija strauji attīstās un mainās. Šādos apstākļos kavēties nedrīkst, tāpēc esam paredzējuši iespēju operatīvi reaģēt un atbalsta iespējas nekavējoties papildināt, ja būs nepieciešams,” uzsver finanšu ministrs Jānis Reirs.

Likumā teikts, ka MK nosaka nozares, kurām saistībā ar COVID-19 izplatību ir būtiski pasliktinājusies finanšu situācija (krīzes skartās nozares) un kurām ir piemērojami pasākumi un īpašie atbalsta mehānismi. Krīzes skarto nozaru sarakstu MK var pārskatīt un papildināt.

Likums paredz, ka krīzes skarto nozaru nodokļu maksātājam ir tiesības pieteikties nodokļu samaksas termiņa pagarinājumam. Tāpat var lūgt piešķirt termiņa pagarinājumu tiem nokavētajiem nodokļu maksājumiem, kuru samaksas termiņš ir pagarināts saskaņā ar likumu par nodokļiem un nodevām, ja termiņa kavējums radies COVID-19 rezultātā. Nodokļu maksātājs motivētu iesniegumu iesniedz ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc maksājuma termiņa iestāšanās vai šā likuma spēkā stāšanās dienas. Nodokļu administrācijai ir tiesības sadalīt termiņos vai atlikt uz laiku līdz trim gadiem, skaitot no iesnieguma iesniegšanas dienas, nokavēto nodokļu maksājumu samaksu. Nokavētajam nodokļu maksājumam, kura samaksai ir piešķirts nodokļu samaksas termiņa pagarinājums, netiek aprēķināta nokavējuma nauda.

Ja krīzes skarto nozaru darba devējs darbinieku nenodarbina vai arī atrodas dīkstāvē (neveic darbinieka saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības), MK noteiktajā kārtībā un apmērā tiek kompensēta darbinieka atlīdzība, kas ir līdz 75% no Darba likumā noteiktās atlīdzības, bet ne vairāk kā 700 eiro apmērā par kalendāra mēnesi. Dīkstāves pabalsts netiek aplikts ar IIN un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.

Valsts un pašvaldību iestādes, kā arī kapitālsabiedrības uz likuma darbības laiku atbrīvo krīzes skarto nozaru komersantus no nomas maksas vai lemj par nomas maksas samazinājumu. Tāpat varēs nepiemērot kavējuma procentus un līgumsodus samaksas kavējuma gadījumā, izņemot naudu par patērētajiem pakalpojumiem – elektroenerģiju, siltumenerģiju, ūdensapgādi un citiem īpašuma uzturēšanas pakalpojumiem.

Likumprojektā arī paredzēta iespēja palielināt rezerves kapitālu valsts attīstības finanšu institūcijai ALTUM, ļaujot COVID-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem izmantot atbalsta instrumentus – kredītu garantijas, kā arī aizdevumus krīzes risinājumam.

Garantiju nosacījumi (programmā uz katriem 10-15 miljoniem eiro riska seguma ir iespēja sniegt atbalstu ap 100 miljonu eiro apmērā):

Atbalstāmais uzņēmums - mazie un vidējie komersanti, lielie uzņēmumi;

Nav nonācis finanšu grūtībās līdz COVID-19 krīzei;

Garantijas apmērs līdz 50%;

Garantijas maksimālā summa līdz 5 miljoniem eiro vienam uzņēmumam;

Garantijas maksimālais termiņš ir līdz 2 gadiem;

Garantija tiek izsniegta par esošām saistībām (investīciju aizdevumi, finanšu lizingi), kredītiestādei atliekot pamatsummas maksājumus līdz diviem gadiem;

Garantija var tikt izsniegta arī par apgrozāmo līdzekļu aizdevumu līdz trīs gadiem (gan uzņēmumam uzņemoties jaunas saistības, gan restrukturizējot esošo kredītiestādes piešķirto apgrozāmo līdzekļu aizdevumu).

Aizdevumu nosacījumi krīzes risinājumam (programmā uz katrēm 25 miljoniem riska seguma iespēja sniegt atbalstu ap 100 miljonu eiro apmērā):

Atbalstāmais uzņēmums - mazie un vidējie komersanti, lielle uzņēmumi;

Nav nonācis finanšu grūtībās līdz COVID-19 krīzei;

Aizdevums jaunu apgrozāmo līdzekļu finansēšanai;

Maksimālā summa līdz 1 miljonam eiro vienam uzņēmumam;

Maksimālais termiņš līdz 3 gadiem;

Pamatsummas labvēlības periods (grace) līdz 12 mēnešiem;

Būtiski samazinātas nodrošinājuma prasības;

Samazināta/subsidēta % likme.

Likumā paredzēti arī atbalsta pasākumi, kas attiecas uz visu nozaru uzņēmumiem.

Likums paredz, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) maksātājs par 2020. taksācijas gadu var neveikt noteiktos IIN avansa maksājumus no saimnieciskās darbības ienākuma. Šis nosacījums attiecināms uz avansa maksājumiem, sākot no 2020. gada 1. janvāra. Šos maksājumus var veikt labprātīgi.

Laikā no šā gada 1. aprīļa līdz 31. decembrim pārmaksātā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) atmaksas kārtību nosaka šis likums. Paredzēts, ka Valsts ieņēmumu dienests (VID), veicot nodokļu administrēšanas pasākumus, atmaksā apstiprināto pārmaksāto PVN summu, kas ir uzrādīta PVN deklarācijā.

VID šajā, 2021., 2022. un 2023. gadā ir tiesīgs nepieņemt negatīvu lēmumu attiecībā uz padziļinātās sadarbības programmas dalībnieku, ja to ir ietekmējusi COVID-19 krīze un padziļinātās sadarbības programmas dalībnieks nodrošina pierādījumus objektīvo apstākļu esībai.

Līdz šā gada 1. septembrim ārkārtas situācijā kapitālsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības vai biedrības valdei ir tiesības sasaukt dalībnieku (akcionāru) sapulci vai biedru kopsapulci, nosakot, ka dalībniekiem (akcionāriem) vai biedriem ir tiesības tajā piedalīties un balsot, izmantojot elektroniskos līdzekļus. Dalībnieku (akcionāru) sapulce vai biedru kopsapulce varēs notikt arī tikai elektroniski. Likumprojekts paredz arī pārskatu iesniegšanas termiņa pagarinājumu un kārtību, kā akcionāriem iespējams savu attieksmi paust rakstiskā procedūrā.

COVID-19 izraisītās ārkārtējās situācijas laikā papildus likumā par akcīzes nodokli noteiktajam no akcīzes nodokļa atbrīvo arī spirtu, kuru izmanto spirtu saturošu dezinfekcijas līdzekļu ražošanai. VID var piešķirt komersantiem, kuriem ir speciāla atļauja (licence) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai un kuri veic spirta ražošanu, akcīzes nodokļa nodrošinājuma samazinājumu līdz 90%. Šiem komersantiem, izmantojot elektroniskās deklarēšanas sistēmu, jāinformē VID par spirta ražošanas procesa sākšanu ne vēlāk kā vienu darba dienu pirms spirta ražošanas procesa uzsākšanas.

Likumprojektā iekļauti arī Tieslietu ministrijas jomas jautājumi par civiltiesisko saistību kavējumiem. Tāpat ietverti arī nosacījumi par budžeta elastību, lai operatīvi risinātu jautājumu par līdzekļu piešķiršanu krīzes skartajās nozarēs.

Finanšu ministrijas mājaslapas sadaļā "[Covid-19](#)" pieejama aktuālā informācija, kas būtiska ārkārtējās situācijas laikā.

Informāciju sagatavoja [Finanšu ministrija](#)

Ziņa atjaunota pēc MK lēmuma pieņemšanas

<https://www.cfla.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-apstiprina-vienotu-likumu-visiem-pasakumiem-covid-19-izplatibas-ierobezosnai>